

PUBLIC ACCESS 2007 : 11

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

18 juni 2007

www.publicaccess.se

Innehåll

- *Ledare*
Danmark och Sverige – nära men olika

radio + tv

- Öppna utredningsdirektiv för public service
 - SVT och SR välkomnar bred översyn.
 - Socialdemokraterna är kritiska
 - Bråk om utredningsdirektiven
 - SVT och UR bör slås ihop
- Radio- och tv-verket ger tillstånd även för digitala marksändningar
- Utökad reklamutrymme i radio och tv föreslås
- Danskarna vill rädda sin public service
- Unikt rättighetsavtal om Danmark Radios elektroniska arkiv

television

- Alla skall med i danska digitala marknätet
- ...även icke-kommersiell lokal-tv och Folketinget
- Inga grannlandskanaler i norska digitalnätet
- Rikstäckande Öppen Kanal historisk
- Danmarks Radio testar lokal ip-tv på Bornholm
- HDTV i det digitala marknätet
- Lokal-tv vid Polcirkeln
- SVT kan tänka sig texta på arabiska
- Norskt bud på Canal Plus
- Schlager-EM ingen förlust för finsk public service

- BBC, fransk och tysk tv på YouTube
- Första böterna för tv-mottagare utan digital-tv
- Domstol stoppar fortsatt mediekoncentration
- Ytterligare två presidentkandidater bojkottar Fox
- Amerikanskt och saudiskt bråk om tv-station

radio

- Kommersiell radio i Sverige utreds
- Norsk public serviceradio ökar sin dominans
- Norge: Ny teknik ökar radiolyssnadet
- Analog nedsläckning av radio inte i sikte
- Två nya DAB-kanaler från Sveriges Radio
- Testsändningar med DRM nära Paris
- Två av tre lyssnar på radio via kabel
- Närradiokupp i Kristianstad
- Nu har Skutskär en egen radiostation
- Upphovsrättsorganisation stämmer Skånepartiets närradio
- Medicägandet i USA: Kvinnor och minoriteter finns inte med på bussen

annat

- Första kvartalets reklamvinnare i USA; Internet och kabel-tv-näten
- Mediefond kan ge jackpot för moderaterna
- Tidningen Dagens Media såld
- Realplayer kan bränna strömmad video

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: news@publicaccess.se - 0733-249750
Om abonnemang och annat läs mer på www.publicaccess.se

Ledare

Danmark och Sverige – nära men olika

I dagarna har danska politiker i brett samförstånd beslutat hur de marksända digital-tv-nätet skall se ut när den analoga tekniken släcks ned i hela landet 2009 (läs mer i nyhetsbrevet). I stora drag kan man säga att man verkligen försökt att ta till vara de nya möjligheterna för att skapa en bred plattform för alla; såväl public service och icke-kommersiella lokala kanaler som för kommersiella kanaler. Man har

också hittat framsynta lösningar för hörselskadade, tagit initiativ till en riktig parlamentskanal och förberett HDTV-utrymme. När den svenska statligt ägda plattformen skapades var det ingen som ägnade sig åt hur utrymmet utanför public service och TV4 skulle disponeras utan här gällde bara räknenissars kalkyler och mesta utrymmet gavs åt svenska direktörer med amerikansk skräp-tv. Hyckleri är det också när indignerade röster nu hörs i Sverige när inte den norska plattformen kommer att innehålla svenska SVT. Hur mycket norsk eller grannlands-tv erbjuder Boxer svenskarna?

Danmark har säkert mycket att hämta i Teracom/Boxers tekniska kompetens, men man måste också vara varse svenskarnas mycket misslyckade programplattform. Med de nu aviserade "skönhetskriterierna" kan man kräva att en stor andel av de kommersiella kanalpaketen skall innehålla television även från andra delar av världen utanför USA. I det danska förslaget ligger idag krav på en (1) grannlandskanal. Detta är förstås otillräckligt, särskilt för de många danskar som regelmässigt tittar på SVT1 och SVT2, men i alla fall mer än i Sverige där grannkanaler saknas helt i det digitala marknätet. För att inte tala om de icke-kommersiella lokala kanalerna som till skillnad mot i grannländerna hittills inte tillåtits komma ut i etern.

I sammanhanget skall noteras att den icke-kommersiella etermediesektorn i Danmark länge har haft ett samhällsstöd. 50 miljoner danska kronor årligen till det som motsvarar närradio och öppna tv-kanaler i Sverige. Dessa pengar kommer från tv-licensen (numera medielicensen). En ordning som ingen ifrågasätter ens nu när Danmarks Radio genomlider sin värsta ekonomiska kris. I Sverige saknas ett samhällsstöd helt.

Varför skiljer sig Danmark och Sverige så mycket i mediepolitiken? En viktig faktor kan vara den ordning som innebär att man upprättar ett medieavtal mellan de politiska partierna. Detta sätter ramarna för mediepolitiken. Innevarande medieavtal har sin styrka i att samtliga politiska partier (utom lilla Enhedslisten) står bakom det hela. Sannolikt hade även Sverige fått ett bättre programutbud i den marksända digitalnätet om frågan först hade engagerat medborgarnas företrädare i riksdagen istället för att ha delegerats till tjänstemän och räknenissar.

Man således fundera över varför Danmark men inte i Sverige har ett medieavtal. Vi kan dock i dagarna ändå vara ganska nöjda med att regeringen öppnat för en modern utredning om public service. Det är sannolikt att när denna utredning är klar om ett år inser man hur bristfälliga de två tidigare utredningarna var och hur nödvändigt det var för regeringen att riva upp public service-avtalet. Kanske det skulle fungera bättre med ett medieavtal även i Sverige.

De nordiska grannländerna har alltid en hel del att lära av varandra. Men då måste vi naturligtvis kunna se varandras tv-kanaler.

radio & television

Framtiden public service

Öppna utredningsdirektiv för public service

Regeringen har gett i uppdrag åt Rose-Marie Frebran att, som särskild utredare analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndsperiod, som inleds 2010. Analysen skall omfatta frågor som rör public service uppdraget, effektiv resursanvändning, styrningsfrågor samt finansiering. Uppdraget skall redovisas senast 31 maj 2008. Rose-Marie Frebran från Örebro är tidigare riksdagsledamot (kd), har varit vice talman och suttit i kulturutskottet. Hon är också ledamot av Granskningsnämnden för radio och tv.

Till skillnad mot tidigare utredningar om public service har inte en parlamentarisk kommitté tillsatts utan utredaren skall samarbeta med allianspartiernas samordningsgrupp för mediefrågor (*se föregående nyhetsbrev*) förutom kontakter med andra berörda som public servicebolagen. Inte heller innebär direktiven samma detaljstyrning från uppdragsgivaren som tidigare. Tidigare public service-kommitté förbjöds exempelvis att behandla finansieringsfrågan. Kulturministern uttrycker dock genom direktiven på en del punkter en viljeinriktning som bl.a. innebär att man helst ser att tv-avgiften bibehålls, reklamförbudet upprätthålles och att sponsring ifrågasätts.

En viktig markering finns också i att man vill pröva *varje enskilt program*, inte utbudet i sin

helhet, skall kunna motiveras utifrån public service-uppdraget. Dessutom lämnas fältet öppet för en eventuell sammanslagning av de tre bolagen.

Ökad närvaro genom decentralisering

Man skriver bl.a. att för att radio och TV i allmänhetens tjänst skall vara en angelägenhet för alla bör programföretagen sända ett brett och mångsidigt programutbud som tillgodoser skiftande intressen och beaktar olika förutsättningar hos befolkningen. En förutsättning för det är en decentraliserad organisation och en programproduktion som möjliggör närvaro i hela samhället.

Varje program skall vara public service

För radio och TV i allmänhetens tjänst är det särskilt viktigt att slå vakt om programområden som är betydelsefulla för allmänintresset och som är kvalitativt eller kvantitativt underrepresenterade hos de kommersiella aktörerna. Programutbudet bör kunna omfatta såväl det breda som det särpräglade. Alla program som sänds av programbolagen skall kunna motiveras utifrån uppdraget. Detta innebär således att varje enskilt program kan komma att motiveras istället för som idag programutbudet i sin helhet.

Alla tv-program textas

Utrikesbevakningen liksom program för barn- och unga uppmärksammas särskilt i direktiven. Centralt är att bidra till en samhällsdebatt som präglas av allsidighet och saklighet och som på så sätt tjänar demokratin. Det ställer höga krav på nyhets- och samhällsbevakning, där utrikesbevakning ingår som en viktig del, på programverksamhet riktad till barn och unga samt på kulturutbudet i vid mening. Dessutom skall särskilt beaktas programverksamhet för språkliga och etniska minoriteter. Utredaren skall också särskilt överväga hur tillgängligheten för personer med funktionshinder ytterligare kan förbättras, t.ex. när det gäller program på teckenspråk och hur en hundraprocentig textning av förstagångssändningarna med svenskt ursprung i SVT:s kanaler kan åstadkommas.

Ökad extern produktion och fortsatt filmansvar

Utredaren skall överväga och lämna förslag till hur en ytterligare ökad konkurrens avseende extern programproduktionen för SR:s, SVT:s och UR:s räkning kan stimuleras. Utredaren skall överväga hur det kan säkerställas att omfattningen av SVT:s ansvarstagande för utvecklingen av svensk filmproduktion

upprätthålls även efter 2010.

Den statliga styrningen analyseras

Att public service skall verka självständigt och oberoende av utomstående ekonomiska, politiska och andra intressen ställer också särskilda krav på hur den statliga styrningen av verksamheten ser ut. Utredaren skall förutsättningslöst analysera om det behövs förändringar och i sådant fall lämna förslag till hur organisationen och den statliga styrningen av verksamheten inom radio och TV i allmänhetens tjänst skall se ut.

Tv-avgiften bör bli kvar, nej till reklam och sponsring ifrågasätts

En utgångspunkt skall därför vara att skapa bästa möjliga förutsättningar för det uppdrag som en självständig och oberoende radio och TV i allmänhetens tjänst har. Utredaren skall med utgångspunkt i en utveckling av den nuvarande TV-avgiften pröva och redovisa konsekvenserna av olika alternativ för framtida finansieringen. Utredaren skall utgå från att programverksamheten även i fortsättningen skall vara fri från reklam. Utredaren skall också överväga om sponsring av programverksamhet i SVT är förenlig med rollen som reklamfritt alternativ till de kommersiella TV-kanalerna. Läs mer på <http://www.regeringen.se/sb/d/8770/a/83291>

SVT och SR välkomnar bred översyn. Socialdemokraterna är kritiska

Att varje enskilt program uppfylla kraven på public service är ett steg närmare statstelevision säger socialdemokraternas mediepolitiska talesman Margareta Israelsson. *Journalisternas fria arbete inskränks. Det blir en granskning av varje program och jag tycker inte alls om det här. Public service ska ha ett brett uppdrag och man ska få jobba med det.*

SVT:s chef Eva Hamilton välkomnar det breda utredningsuppdraget. Hon tror inte att granskningen av om enskilda program uppfyller public service kraven behöver innebära någon nackdel. Däremot kan ett slopande av sponsringen till tv-program få allvarliga konsekvenser säger Eva Hamilton. *Den sponsring vi har idag är väldigt noga reglerad. Den granskas regelbundet av granskningsnämnden, så att vi uppfyller alla krav och skyldigheter, som finns. Den underlättar för oss att kunna erbjuda den svenska publiken stora sportevenemang, som är en nationell angelägenhet, som en del av vårt kulturarv.*

SR:s vd Kerstin Brunnberg ser licensen som en garanti för oberoende. Även om vi gör radio så tycker jag att det är bra med tv-avgifter, som betalningsmedel. Jag kan inte se något bättre för att trygga oberoendet och vår framtida finansiering, säger Kerstin Brunnberg. (SR Ekot)

Bråk om utredningsdirektiven

Kulturministern lät SVT, SR och UR ta del av direktiven till public serviceutredningen före alla andra. Flera tunga moderater i kulturutskottet är nu kritiska. Resumé skriver att public servicebolagen blivit informerade i förväg om direktiven i utredningen, något som moderater i kulturutskottet kritiserar. *Det var fel. Vi som lagstiftare ska vara oberoende av såväl public servicebolagen som de kommersiella aktörerna*, säger moderat riksdagsmannen Hans Wallmark.

Man kan ifrågasätta varför public servicebolagen fick direktiven i förväg. Det tycker jag inte är nödvändigt, säger Helena Dyrssen som är folkpartiets stabschef och sitter dessutom i alliansens mediegrupp. Dyrssen menar att processen är till för att inhämta synpunkter från övriga departement och berörda myndigheter. *Uppenbarligen betraktar kulturdepartementet public servicebolagen som en myndighet, men det anser inte jag att de är. SVT är ju ett bolag som har större självständighet till regeringen än vad en myndighet har.*

Även TV4-chefen Jan Scherman är kritisk: *Regeringen har gjort ett allvarligt misstag och skickat ut ett besked till övriga medieföretag att det här är SVT:s angelägenhet. Vi har aldrig haft förmånen att vara med och påverka direktiven till utredningar som gällt vår verksamhet.* På SVT tillbakavisar strategichefen Janne Petersson kritiken: *Jag tycker inte att det är så konstigt att vi fick ta del av direktiven i förväg, med tanke på att det står i direktiven att utredningen ska ske i nära samverkan med de tre public serviceföretagen.* (Resumé)

SVT och UR bör slås ihop

SVT:s vd Eva Hamilton vill avskaffa systerbolaget Utbildningsradion. Det är slöseri med pengar att ha två bolag, anser hon och föreslår ett samgående. Effektiviteten i de tre public serviceföretagen är en avgörande del i diskussionen om bolagens framtid, och ett av de områden som regeringens utredare skall se över. Och det finns stora besparingar att göra, enligt SVT:s vd Eva Hamilton. *Jag tycker att*

Utbildningsradion och SVT borde slås ihop. Vi har var sin jurist och var sin direktion. Jag förstår inte att det slösas med Publicservicepengar på det sättet, säger hon. *Det är svårare att slå ihop SVT med SR. Det är tveksamt om det vore bra att en och samma person skulle styra en så stor del av samhällsbevakningen*, säger hon. Men även här finns goda möjligheter att spara pengar, anser SVT-chefen. *Vi måste få till en bättre samordning. Kerstin Brunnberg (SR:s vd) och jag är överens om att en sådan sak som att vi har skilda kylsystem för vår teknik snart måste tillhöra historien. Och vi skulle kunna dela på resurser till exempel genom att ha en gemensam musikredaktion.* Eva Hamilton pekar också på att medieutvecklingen driver de båda public-servicebolagen närmare varandra. *På SR:s webb ligger redan tv-program*, säger hon. (Göteborgs-Posten)

* * *

Radio- och tv-verket ger tillstånd även för digitala marksändningar

Regeringen föreslår att Radio- och TV-verket ska besluta om sändningstillstånd för all marksänd TV utom för public servicesändningarna. Sändningstillstånden ska gälla i sex år. Samtliga krypterade programtjänster bör kunna tas emot med ett programkort. Programföretagen ska kunna välja vem eller vilka som ska sälja abonnemang på deras betal-tv-tjänster.

Vid urvalet mellan sökande ska RTVV ta hänsyn till att utrymme tas i anspråk för tv-kanaler som kompletterar varandra så att sändningarna som helhet kommer att tilltala olika intressen och smakriktningar, att lokala och regionala program ges utrymme och att det finns programtjänster från flera av varandra oberoende programföretag. För att ett företag ska få sändningstillstånd ska det vara berett att samverka med övriga programföretag i tekniska frågor i syfte att främja tillgänglighet och konkurrens. Samordningen av de gemensamma funktionerna bör lösas genom överenskommelser mellan programföretagen. De nya reglerna föreslås träda i kraft 1 februari 2008. För att ge RTVV tid att genomföra en tillståndsomgång avser regeringen att förlänga nuvarande sändningstillstånd till 1 april 2008.

Utökad reklamutrymme i radio och tv föreslås

I lagrådsremiss föreslår regeringen att annonser i radio och tv skall få sändas under högst

tolv minuter under en timme mellan hela klockslag. Vidare föreslås att annonser i en tv-sändning får sändas under högst femton procent av sändningstiden per dygn. Begränsningen för sändningar av annonser i tv-sändningar som inte omfattar en timme mellan hela klockslag föreslås avskaffas. Vidare föreslås att möjligheten att i en tv-sändning under vissa förutsättningar överskrida den högsta tillåtna annonstiden per timme tas bort. När det gäller ljudradion föreslås för sändningar som inte omfattar en timme mellan hela klockslag att annonser får sändas under högst femton procent av den tiden. Ändringarna skall gälla från 1 februari 2008.

Danskarna vill rädda sin public service

Medan regeringen och Dansk Folkeparti har sagt klart nej till exempelvis genom att ta bort momsen på tv-avgiften vill majoriteten av danskarna det motsatta. Enligt en Gallupundersökning vill 79 % rädda DR just genom att ta bort momsen, som för dagspressen, vilket skulle ge publicserviceföretaget ytterligare 700 miljoner dkr per år. 56 % tycker att staten bör ta över det nya radio- och tv-huset DR Byen – särskilt då konsertsalen – för att man skall undvika att lägga ner en rad program.

Gallupen har dock inte fått kulturminister Brian Mikkelsen eller Venstres medieordförande Ellen Thrane Nørby att ändra uppfattning. Ellen Thrane frågar sig om befolkningen verkligen vill ta bort momsen eller låta staten köpa DR Byen om det också betyder att det skall sparas in på andra ställen i statsbudgeten.

Unikt rättighetsavtal om Danmark Radios elektroniska arkiv

DR och 26 upphovsrättsorganisationer – samlade i COPY-DAN – har skapat ett världsunikt rättighetsavtal. Efter tio år oenighet har sakerna nu lösts efter fyra månaders intensiva förhandlingar.

Avtalet innebär att innehållet i DR:s enormt stora arkiv från 2008 blir tillgängligt för danskarna på alla medieplattformar. DR kan nu ta ut pärlorna i arkivet och presentera dessa i nya sammanhang både på webbplatsen dr.dk och som klipp i sändningar i alla radio- och tv-kanaler. *Det er gennem radio og tv, at danskerne har fået mange af deres fælles oplevelser de seneste 82 år. Med den nye aftale kan vi gå på jagt i DRs mere end 30 km arkivhylder, finde perlerne og bruge dem i nye sammenhænge. Vi vil kunne forankre, glæde og give*

ansigt og stemme til danskernes fælles historie - til glæde for både de yngste og de ældste, säger DR:s mediedirektör Lars Grarup. Ønskelisten är det första projekt som DR lanserar med arkivet. Här får danskarna redan i år möjlighet att påverka vilka program som Dr först skall digitalisera och tillgängliggöra på dr.dk

Avtalet gäller alla program som DR helt eller delvis har finansierat och som har sänts innan 2007. Dock med undantag för musikprogram och uppläsning av hela böcker. Avtalet innebär ett helt nytt sätt att lösa rättighetsklareringen på. Metoden är särskilt lämplig på områden där ny teknik gör det möjligt att använda ett stort antal olika rättigheter. Det unika är också att samtliga 26 organisationer som berörs av rättigheterna i arkivet är med. Tillsammans har man därmed också gemensamt åtagit sig det mödosamma arbetet med att identifiera enskilda rättighetsinnehavare och fördela ersättningen. (TV-Nyt)

television

Alla skall med i danska digitala marknätet

...även icke-kommersiell lokal-tv och Folketinget

Till skillnad mot i Sverige får det marksända digitalnätet i Danmark redan från start en bred samhällsförankring med fler olika aktörer. 11 juni tog partierna bakom nuvarande medieavtal (d.v.s. alla utom Enhedslisten) beslut om riktlinjerna för programutbudet i det marksända digitalnätet när det analoga nätet släcks i hela landet oktober 2009. Det två första muxarna (kanalpaketen) skall I/S Digit-tv (DR och TV2/Danmark) ha hand om.

MUX 1 skall användas för DR1, DR2 och TV2 samt för teckenspråkstolkade nyheter från DR2 och TV2 kl 17-20, licensfinansierade regionala TV2-nyheter 20-21 och för icke-kommersiell lokal-tv 21-17. Ytterligare utrymme kan tillkomma när man 2010 moderniserar komprimeringstekniken från MPEG2 till MPEG4 i denna mux. För övriga muxar kommer MPEG4 att gälla från start.

MUX2 skall innehålla DR:s nya barn- och historiekanal, en parlamentskanal och ytterligare DR-kanaler alternativt DR HDTV. Parlamentskanalen skall bedrivas i Folketingets egen regi.

MUX 3-6 De fyra övriga muxarna kommer att bjudas ut till en kommersiell operatör s.k. gatekeeper. Tre av muxarna skall vara igång när analoga nätet släcks och den fjärde ett år senare. Totalt kommer det att här bli 20-30 kanaler beroende på hur mycket utrymme som används bl.a. för HDTV.

Vid val av operatör kommer det, att till skillnad mot i Sverige, läggas stor vikt vid "skönhetskriteriet" d.v.s. bredden och kvaliteten i det programutbud som erbjuds i samtliga muxar. Man kommer också att ställa krav på bildkvaliteten. Partierna bakom medieavtalet ställer krav på operatören att det skall finnas en kanal med lokala/regionala nyhetssändningar, om en sådan finns tillgänglig, och dessutom minst en grannlandskanal. Vidare får högst 25 % av den samlade kapaciteten utgöras av "high-pay-kanaler" (betal-tv) och att sådan inte får ingå i programpaket. Ändringar i programutbudet efter det tolvåriga sändningstillståndet har utfärdats måste godkännas i förhand av den statliga radio- och tv-nämnden.

Svenska Boxer och norska Telenor hör till de starka intressenter som förväntas lägga anbud på att bli gatekeeper på de fyra muxarna.

Inga grannlandskanaler i norska digitalnätet

Programutbudet i det nya marksända digitala marknätet i Norge har presenterats av RiksTV, som är svenska Boxers motsvarighet. Det är i första omgången 20 kanaler som blir de norska tv-tittarnas enda alternativ till kabel- eller satellitutbudet. Liksom i Sverige får public service NRK med alla sina tre kanaler tillsammans med kommersiella TV 2-kanaler. Dessutom blir det ett knippe kommersiella kanaler mest MTG- och SBS-kanaler i "Rikspaketet" som kostar 189 Nkr i månaden. Även lokal-tv och en Öppen Kanal (se nedan) får plats. Dessa kanaler liksom NRK och TV2 kan ses utan månadsavgift. Dessutom finns ett par betal-kanaler från Canal Plus med film och sport.

NRK-paketet innehåller också 13 radiokanaler från NRK och kommer att tillföras ytterligare en tv-kanal senare. Rikspaketet innehåller tre kommersiella radiokanaler. Detaljer se <http://www.rikstv.no/Kanalpakker/>

Kritik har riktats mot att inga utländska nyhetskanaler (som BBC World eller CNN) har fått plats i nätet. Mest uppståndelse har det dock blivit över att inga grannlandskanaler fått plats; här saknas det som norrmän annars brukar se

på kabel-tv; svenska SVT och danska DR. Enligt RiksTV beror detta på komplicerade rättighetsfrågor. *Vi reagerer på begrunnelsen til RiksTV når de forklarer dette med kompliserte rettighetsavklaringer*, säger direktören i rättighetsorganisasjonen Norwaco, Cathrine Nagell. Man förstår inte hur något som har fungerat i flera decennier på kabel-tv-marknaden plötsligt blir komplicerat. Nagell säger att Norwaco och SVT varit i kontakt med RiksTV och menar att det är kulturpolitiskt beklagligt att alla nordiska public service-kanaler utestängs. *Dette gjelder både svenske og danske kanaler, og det er sannsynligvis historisk at en sentral distributør ikke tilbyr svensk tv til sine kunder*, säger Nagell.

Norwaco har i dag avtal med över 1.000 kabel-distributörer, om vidare-sändning av tv-signaler. Det rör sig om svenska, danska, italienska och tyska kanaler. Priset borde inte vara avskräckande för RiksTV. SVT skulle kosta ca 20 kr/år per RiksTV-abonnet. (Kampanje)

Rikstäckande Öppen Kanal historisk

Det kallas historiskt när nu Norge får en rikstäckande icke-kommersiell tv-kanal som är öronmärkt för ideella organisationer. 117 ideella organisationer har anmält sig för att sända program i Åpen Kanal, som skall dela utrymme med lokal-tv i det marksända digitalnätet. Man har bildat föreningen Frikanalen, som skall söka sändningstillstånd i Åpen Kanal, som får sända dagligen 1200-1730. Distributören RiksTV tar inte ut några sändningskostnader i den digitala plattformen och kanalen blir gratis även för tittarna. Förväntningarna var stora hos rivilligorganisationerna, men den begränsade sändningstiden väckte viss besvikelse.

Frikanalen vil styrke organisasjonenes bidrag til demokratiet og ytringsfriheten, säger verksamhetschef Birgitte Brekke i Frivillighet Norge. *Nå er det opp til hver enkelt forening å komme i gang fort. Mye av vår oppgave fremover blir blant annet å fortelle organisasjonene om hvor de kan søke prosjektstøtte til tv-produksjon. Det selskapet vi stifter i dag stiftes for å søke konsesjon, og fordelingen av sendetid skal foretas av et eget råd*, säger Brekke.

Statssekreterare Hallvard Ingebrigtsen i Kulturdepartementet var inte mindre förväntansfull: *Dette er historisk og spennende*. Ingebrigtsen uppmanade frivilligorganisationerna att tänka på redaktionell mångfald, kvalitet,

redaktörsansvar och juridiskt ansvar. *Dette krever konsesjon, og vi er godt i gang. Medietilsynet har laget en oppstilling som stiller krav til oversiktighet, tilgjengelig sendetid, redaktøransvar, en uavhengig profil og finansiering*, sade Hallvard Ingebrigtsen. (Kampanje)

Läs mer om Frikanalen på <http://www.frivillighetnorge.no/Frikanalen/>

Danmarks Radio testar lokal ip-tv

Som en del av projektet *Tættere på danskerne* planerar DR ett pilotprojekt med ett lokalt nät för ip-tv på Bornholm i september. Lyckas försöket kommer fler regionala "nät-tv-kanaler" att sättas upp runt om i landet. Nätet på Bornholm kommer att fungera på samma sätt som DR Update, som nyligen startade (se *nyhetsbrev nr 10*). DR:s generaldirektör Kenneth Plummer pekar på att DR:s regionalradio i P4 är landets mest avlyssnade. Nu är teknologin så utvecklad att vi kan visa lokala nyhetsbilder via datorn menar han. Plummer förstår dock att en del undrar över att DR i en tid av sparande lanserar nya utgiftskrävande initiativ. Men det handlar också om att pröva nya billiga produktionsformer för tv. (TV-Nyt)

HDTV i det digitala marknätet

Teracom har startat sändningar av högupplöst tv det digitala marknätet i Mälardalen och innebär att hushåll i området som tar emot sin tv-signal med vanlig antenn nu kan se SVT:s utbud av hdtv-sändningar. *Den stora försäljningen av hd-ready märkta skärmar vittnar om att tv-tittarna vill ha hdtv. Det är därför mycket tillfredsställande att hushåll som tar emot sin tv med en vanlig antenn nu kan titta på högupplöst tv*, säger Crister Fritzson, vd Teracom.

Hdtv-sändningarna i det digitala marknätet sker från sändarstationerna i Stockholm, Västerås, Uppsala och Södertälje, vilka når över en miljon hushåll. Man använder den sjätte multiplexen (mux 6) som hittills endast har använts för sändningarna från Finland. Det kommer att finnas utrymme för ytterligare en hdtv-kanal kanske redan i höst och senare även en tredje kanal. *Vi hoppas kunna bygga ut hdtv-sändningarna till övriga Sverige, men nuvarande frekvenstillstånden gäller enbart för sändarstationerna i Mälardalen*, säger Crister Fritzson.

Lokal-tv vid Polcirkeln

Det analoga tv-nätet släcktes i går i Norrbotten, men i Övertorneå är ett unikt alternativt optiskt

fibernät under uppbyggnad. Där färdigställs ett lokalt tv-nät och arbetet med att koppla in hushållen pågår för fullt. I Övertorneås lokala tv-bredbandsnät visas förutom kommunfullmäktiges sammanträden och kommunal information, även lokala sändningar från *TV Arcticus* med lokala händelser i centrum. Projektet, som är delfinansierat av EU:s strukturfond, startade 1 januari 2006 och avslutas 30 juni i år. Aktörerna som tar över driften vid projektets slut är Nybergs Radio TV o Hushållsmaskiner AB, TK-Data och TV Arcticus.

Projektet började redan 1991 i och med att Juoksengi Kabel-TV Förening startade. Anledningen var att man bedömde vid den tiden att någon av dom stora kabel-tv leverantörerna ändå i framtiden inte skulle komma att bygga ut ett kabel-tv-nät i Juoksengi. Inkopplingen av hushåll fortskrider på Övertorneås stadsnät. Signalkvaliteten är mycket hög hos samtliga anslutna kunder vilket visar den höga kvaliteten på fibernätet. När det analoga nätet nyligen släcktes berörde detta inte hushåll anslutna till Juoksengi Kabel-TV som sedan en tid tillbaka försett centralen med utrustning för digital-tv. Utöver lokal-tv tillhandahålls ett basutbud på ca 20 kanaler i nätet. (Norrbottens-Kuriren)

SVT kan tänka sig texta på arabiska

Under en frukostutfrågning hos SVT i Västra Hamnen i Malmö betonade kommunalrådet Ilmar Reepalu vikten av regionalisering och ville gärna att dansk TV skulle textas till svenska. På detta svarade SVT:s vd Eva Hamilton att hon hellre prioriterade möjligheterna att texta alla SVT:s program under s.k. prime time (bästa sändningstid) till arabiska. Ett förslag som onekligen skulle göra SVT till en mer lättillgänglig kanal för den stora del av befolkningen som har arabiska som modersmål. Hamilton, erkände att SVT reproducerar en snäv och orättvis bild av det nya Sverige. (Mana)

Norskt bud på Canal Plus

Statskontrollerade Telenor har lagt bud på Canal Plus. Konkurrenten MTG har än en gång spolat tanken på att slå samman betalkanalerna. Men det är osäkert om Telenor får köpa. Canal Plus har haft fyra ägare på lika många år. Styrelseordförande Manfred Aronsson har inför försäljningen hårdbantat Canal Plus som har drygt 900 000 abonnenter i Norden. Omkring 40 personer i administrationen har sparkats. Canal Plus stora tillgång är film- och sporträttigheter. Men i det allt hårdare kriget

om framtida rättigheter är betal-tv-företag sårbara. De måste ingå i en större koncern för att få ner priset på inköpen eller kunna räkna hem dem som delar i ett större operatörspaket. Canal Plus väntas i år omsätta drygt två miljarder svenska kronor och göra en vinst på över 200 miljoner.

Ägarna de amerikanska riskkapitalbolagen KKR och Permira avgör inom en vecka om Telenors bud ska accepteras. Alternativet är att behålla Canal Plus som en del i den i ett bygge av en europeisk tv-jätte, där SBS och tyska ProSieben slås samman. (Resumé)

Schlager-EM ingen förlust för finsk public service

Schlager-EM blir inte den ekonomiska kvarnstenen för Yle som många hade befarat på förhand. En lyckad biljettförsäljning gör att schlagerfestivalen inte kommer att belasta bolagets ekonomi. Biljettpaketet gav bolaget 3,7 miljoner euro i intäkter. (Hufvudstadsbladet)

BBC, fransk och tysk tv på YouTube

BBC skall dagligen lägga ut cirka 30 nyhetsklipp från sina 58 internationella nyhetsavdelningar med 250 korrespondenter. Som en del i vårt uppdrag att finna nya vägar att engagera en publik i hela världen är det glädjande att kunna erbjuda BBC World News som en egen tv-kanal på YouTube, säger Michele Grant på BBC Global News Development. Klippen från BBC World News och BBC World-Wide kommer att ge intäkter från annonser på Google och YouTube. (Kampanje)

Även nyhetskanalen *France 24* lägger sina tre kanaler (på franska, engelska och arabiska) på YouTube. Innehållet skall uppdateras varje vecka. Även nyhetskanalen *Russia Today* lägger ut sitt innehåll på YouTube, som uppdateras dagligen på www.youtube.com/russiatoday

Böter för tv-mottagare utan digital-tv

Alla tv-mottagare som säljs i USA skall numera enligt lag vara klara för digital mottagning även i marknätet. Mediemyndigheten FCC har nu utfärdat de första två böterna på sammanlagt \$3 miljoner till två företag som levererat 74.000 mottagare utan en inbyggd digital tv-enhet. FCC ser mycket allvarligt på denna överträdelse; *The DTV tuner requirement promotes an important public policy goal of helping to speed the transition to digital television.* (Broadcasting&Cable)

Domstol stoppar fortsatt mediekoncentration

Högsta domstolen i Mexico har med stor majoritet beslutat att delar av den nya medielagen strider mot författningen. Detta är en motgång för de två stora radio- och tv-bolagen, Televisa och TV Azteca, som hade räknat med att utöka sin 90-procentiga dominans på tv-marknaden till Internet och telefonitjänster. Nu måste lagen, som infördes i mitt i valrushen förra året, tillbaks till kongressen för att skrivas om.

Ytterligare två presidentkandidater bojkottar Fox News

Arrangörer för en debatt mellan demokratiska presidentkandidater i Murdochägda tv-kanalen Fox hoppas fortfarande att debatten kan hållas 23 september trots ytterligare avhopp; senator Christopher J. Dodd och guvernören Bill Richardson (New Mexico). Tidigare har senatorerna Hillary Clinton (New York) och Barack Obama (Ill.) liksom tidigare vicepresidentkandidaten John Edwards hoppat av.

Amerikanskt och saudiskt bråk om tv-station

Uppretad av filmade inslag av blodiga attacker på amerikanska soldater i Irak har USA försökt i ett halvår att bli av med Al Zawraa, den satellit-tv-station som främjar sunniupproret. Men Al Zawraa fortsätter med sina budskap om våldsamt motstånd tack vare stöd av en av USA:s närmast allierade i regionen; Saudiarabien. Förra året lyckades amerikanska och irakiska trupper jaga Al Zawraas personal ur landet och i år fick Washington egyptierna och européerna med på att stoppa sändningarna via deras satelliter. Men Saudiarabien har inte utövat sitt inflytande som majoritetsägare i satellitbolaget Arabsat för att stoppa sändningarna. (Los Angeles Times)

radio

Kommersiell radio i Sverige utreds

Regeringen har tillsatt en utredning om kommersiell radio. En särskild utredare, Martin Holmgren, ska föreslå hur ett samlat regelverk för den kommersiella lokalradion kan utformas. Uppdraget omfattar bl.a. krav på sändning av eget material och program med lokal anknytning, sponsring, koncessionsavgift och tillståndsgivning samt lokalradiosändningar på AM-bandet (mellanvåg). För att öka konkurrensen och mångfalden på radiomark-

naden utreds även nationella kommersiella radiosändningar. Utredaren skall bedöma om det finns förutsättningar att införa ett eller flera tillstånd att sända nationell kommersiell radio. Utredaren skall föreslå de insatser och författningsändringar som behövs för att förlänga de nuvarande tillstånden i avvaktan på att nya regler träder i kraft. Utredaren skall redovisa de delar som rör sponsring och förlängning av nuvarande tillstånd senast 31 december 2007. Uppdraget slutredovisas senast 30 september 2008.

Martin Holmgren är chefsrådman vid Stockholms tingsrätt och är även ordförande i Ishockeyförbundets disciplinnämnd. Han har tidigare bl.a. varit expeditions- och rättschef på kulturdepartementet.

Norsk public serviceradio ökar sin dominans

Norges största radiokanal P1 har på ett år ökat sin marknadsandel för alla lyssnare över 12 år med 4,4 procentenheter till hela 59,2 %. Samtidigt har den största kommersiella kanalen P4 fallit med 3,2 procentenheter till 23 %. Totalt har NRK 67,9 % av radiolyssnadet. Så här ser radiomarknaden ut i maj enligt TNS Gallup (i procentandelar):

Kanal	2006	2007	
NRK P1	54,8	59,2	(+4,4)
P4	26,2	23,0	(-3,2)
NRK P2	5,1	4,2	(-0,9)
NRK P3	4,7	4,5	(+0,2)
Kanal24	5,4	5,4	0
Storbyradioen	3,2	2,5	(-0,7)

Norge: Ny teknik ökar radiolyssnadet

Norrmän använder radio via flera olika plattformar – och i en större omfattning än man hittills antagit. I stort sett alla i Norge har minst en traditionell radiomottagare, men enligt en undersökning av TNS Gallup, lyssnar man också via dator, mobiltelefoner, DAB-mottagare, Mp3-spelare och tv-mottagare. I genomsnitt har varje norrman sammanlagt sju enheter för radiolyssnande. 98 % av befolkningen lyssnar på radio varje vecka. Tre av sju norrmän lyssnar på närradio under en vecka. 57 % har mobiltelefon med radio och en tiondel av dessa lyssnar på radio denna väg under en vecka. Det är innehållet i radiokanalerna som är avgörande. Ny teknik gör att radiostationerna blir mer tillgängliga.

(Radionytt.no)

EBU-rapport:

Analog nedsläckning av radio inte i sikte

European Broadcasting Union (EBU) har i Genève på EBU Digital Radio Conference presenterat rapporten "Public Radio in Europe 2007". Det konstateras att public serviceföretagen i Europa ligger på framkant när det gäller utvecklingen av digital radio och att detta blir avgörande för en framgång för både DAB/DAB+ och DRM-tekniken. Men man pekar på att uppkomsten av nya tekniska standards skapar förvirring och avbryter införandet av digital radio i en del länder. Det behövs samförstånd mellan nyckelindustrins och statens aktörer för att driva på digitaliseringen.

Det konstateras att det emellertid f.n. inte finns någon analog nedsläckning för radio att skönja vid horisonten och att det kommer att ta mer än ett decennium tills digital radio blir ett realistiskt alternativ. Det finns indikationer att FM kommer att finnas kvar efter 2020 på det flesta marknader.

Rapporten understryker också det faktum att utan ett dedicerat sändarnät riskerar radiomediet att inordnas i andra plattformar som domineras av tv och andra tjänster och därmed bli enbart en kompletterande tjänst.

Nya DAB-kanaler från Sveriges Radio

SR ersätter SR X med två nya DAB-kanaler. Därmed har SR nu sju digitala kanaler i DAB-nätet. P1 och barnkanalen SR Bubbel hörs digitalt i Stockholm, Göteborg, Malmö och Luleå. SR Bubbel riktar sig till barn mellan tre och tio år. Sedan nyår, då pop- och rockkanalen SR X lades ned, har SR:s DAB-utbud bestått av SR Atlas, SR Klassiskt, SR Minnen, SR P7 Sisuradio och P3 Star. P1 är den enda DAB-kanalen som även sänds på FM-bandet, de övriga är enbart digitala.

Testsändningar med DRM nära Paris

Franska radio- och tv-distributören TDF har börjat testsända digitalt (DRM) på mellanväg 999 kHz från Villebon (söder om Paris) med en effekt om 8 kW RMS och en 75 m hög dipolantenn. DRM-sändningen är multiplexad på samma antenn med en annan 5 kW AM-sändning på 1314 kHz.

Två av tre lyssnar på radio via kabel

En undersökning visar att 67 % av befolkningen i Holland lyssnar på radio via kabelnätet. Är man över 55 år har andelen hela 77 % medan bland de yngre ligger på 54 %. 80 % av

de tillfrågade är tillfredsställda med utbudet i kabelnätet. (Radio-Nyt)

Närradiokupp i Kristianstad

På kort tid har Radio- och tv-verket beviljat ett stort antal nya närradiolicenser till Kristianstad. De föreningarna har nu helt tagit över närradions sändningar i staden. Registreringen av 13 nya närradioföreningar inom bara en och en halv månads tid var ett verk av i stort sett samma personer. Och den gruppen var i majoritet vid årsmötet i april och kunde då genom handuppräknad rösta fram en helt ny styrelse, något som av gamla medlemmar beskrivits som en kupp. Med sina nyregistrerade närradioföreningar *Golden Retriever klubben*, *Föreningen för lokalradio*, *Gambi*, *Passepartout*, *EDM Radio*, *Friskvård i Kristianstad*, *Kiss FM*, *Klubbmusik för alla*, *Kulturell Integration*, *Mellow Magic*, *MIK Radio*, *Nightlife Kristianstad* och *Fria Teatern i Kristianstad* sänder de numera i stort sett dygnet runt och övervägande delen musik. *Vad jag har hört så är det inga av- och påannonseringar mellan programmen längre, säger han. Och då kan man misstänka att det är en och samma förening som sänder närradio i Kristianstad*, säger Hans Cederroth på RTVV, som konstaterar att samma personer är ansvariga i flera av föreningarna. *För oss är begreppet ideella föreningar en svår definition. Men i Kristianstad har de här föreningarna tydligen tillskansat sig en frekvens. Närradion sänder på 91,6 MHz. För de ursprungliga medlemmarna, som vill fortsätta att sända, finns möjligheten att registrera en ny närradioförening. Då kan vi gå in och lösa tvisten och se till att alla kommer med på sändnings-schemat*, säger Cederroth.

Roland Claesson från Pingstkyrkan i Tollarp har sänt närradio i många år. *Vi är en av föreningarna som valt att hoppa av på grund av den höjda sändningsavgiften, som nu ligger på 1200 kronor i timmen, men som under alla år handlat om drygt hundra kronor. I stället vill han undersöka möjligheterna att bilda ny närradioförening.* (Kristianstadsbladet)

Nu har Skutskär en egen radiostation

En radiosändare har monterats upp på taket på höghuset i Skutskär och den första intervjun i hållits etern. *Det var lite nervöst*, säger Nils Tapper, ordförande i PRO:s samorganisation, som blev intervjuad. Göran Olsson på Folkradion hade sina första gäster i radiatorummet; Anne-Marie Jönsson, ordförande i Skutskärs PRO-förening och Nils Tapper, ordförande i

pensionärsföreningarnas samorganisation. *En viktig uppgift är att försöka fånga upp de medlemmar som i dag inte kommer på möten genom att arrangera mindre träffar*, säger Anne-Marie. Från PRO:s sida ser man mycket positivt på den nystartade närradion och möjligheten att kunna använda radioetern till att upplysa medlemmarna om möten. *Det känns skönt att äntligen vara i gång. Det har tagit lite tid med alla tillstånd*, säger Göran Olsson. Folkradion ska bjuda lyssnarna på mycket musik och lokalt material. Allt från bandymatcher till evenemang. Sändningarna ska finansieras genom reklam samt att föreningar och företag köper sändningstid. Stationen sänder i Älvkarleby kommun på 96,4 varje dag 06-22. (Arbetarbladet)

Upphovsrättsorganisation stämmer Skånepartiets närradio

STIM stämmer Skånepartiets ordförande Carl P. Herslow på nära 850.000 kr för han sänt upphovsrättsskyddad musik i Skånepartiets närradio utan tillstånd. STIM kräver också att Herslow i fortsättningen ska förbjudas att sända upphovsrättsligt skyddade musikaliska verk inom STIM:s repertoar. Carl P Herslow säger till SVT Sydnytt att Skånepartiet tvärtom har betalt in för mycket pengar till STIM och kräver drygt 60.000 kronor tillbaka. Om så inte sker kommer han i sin tur att stämma STIM.

Medieägandet i USA: Kvinnor och minoriteter finns inte med på bussen

Aktivister i USA vill att regeringen skall avhålla sig från att minska ägarrestriktionerna för "big media".

I rapporten *Off the Dial* visar man hur en ökad mediekoncentration kommer att påskynda en utveckling som innebär att kommersiella radiostationer ägda av kvinnor eller minoriteter (spansktalande, svarta, indianer etc) kommer att försvinna. En genomsnittsmarknad för lokal radio har 16 radiostationer som ägs av vita män, medan endast en ägs av kvinnor och två minoritetsägda. Kvinnor äger endast 6 % av en fulleffektsstation trots att de utgör 51 % av befolkningen och minoriteter äger just 7,7 % trots att de utgör en tredjedel av befolkningen. *Off the Dial* har också kommit fram till att radiostationer som ägs av kvinnor eller minoriteter är mer benägna att ha kvinnor i ledande positioner. Dessa stationer sänder troligtvis mer av ett lokalt innehåll och har ett varierat programutbud än stationer som ägs av vita män. (Free Press)

Mediemyndigheten FCC:s kommissionär

Michael Copps säger med anledning av det svaga minoritetsägande i media att ”kvinnor och minoriteter sitter inte längst bak i bussen. De finns inte ens med på bussen”.

annat

Första kvartalets reklamvinnare i USA; Internet och kabel-tv-näten

Reklamutgifterna i amerikanska medier minskade något under årets första kvartal med 0,3 % till \$34.93 miljarder. Samtidigt föll radio-reklamen med 2,1 % till \$2.29 miljarder enligt TNS Media Intelligence. Andra förlorare var de stora tv-nätverken som minskade med 7,2 % till \$6.05 miljarder och lokal/regional dagspress minus 4,6 % till \$5.39 miljarder. Vinnarna var Internet som ökade med 16,7 % till \$5.17 miljarder och kabel-tv-nätverken +6,3 % till \$3.7 miljarder.

Mediefond kan ge jackpot för moderaterna

En hemlig mediefond med 81 miljoner i kassan och kopplingar till flera kända mediehus kan bli en ekonomisk jackpot för statsminister Fredrik Reinfeldt. I augusti tar man beslut om hur miljonerna kan fördelas. Bakom stiftelsen finns personer med koppling till flera tunga svenska mediebolag, bland annat Herenco. Men för partiet är bidraget kontroversiellt eftersom Fria Media kräver en motprestation av sina bidragsmottagare. Pengarna får inte gå ”ner i det svarta hålet”. I kassan finns minst 81 miljoner kronor men Resumés granskning visar att det snarare rör sig om 100 miljoner kronor efter försäljningar av flera radiostationer till SBS.

En toppolitiker berättar under källskydd att Stiftelsen Fria Media egentligen bara har ett problem. Man vet inte vad man ska göra med alla sina pengar. Men företrädare för stiftelsen svarar ogärna på frågor och tycker inte om uppmärksamheten. Affärsmannen Jarl Mared i Jönköping är stiftelsens överhuvud. Mared bekräftar att stiftelsen ger bidrag till olika politiska partier men vill inte gå in mer i detalj på vilka de är. Hur mycket pengar skänker ni? – Kommer ej ihåg hur mycket vi har skänkt till

partier. Ställer ni krav på partierna? – Ja. Det ska vara till särskilda projekt och redovisas för oss. Bl.a. när tokigheterna kring sändningstillstånden för kommersiell radio uppmärksammades.

Stiftelsen har tidigare haft fokus på att äga radiokanaler samt har engagerat sig för ”den fria radions” tillkomst. När radiomonopolet nu är uttraderat öppnar sig istället nya möjligheter för stiftelsen. Moderaternas partisekretare Per Schlingmann bekräftar att man tar emot bidrag från Fria Media. 2006 uppgick det 820.050 kronor. (Resume)

Tidningen Dagens Media såld

Mediebolaget Talentum, som ger bl.a. ut Affärsvärlden och Ny Teknik, har övertagit veckotidningen Dagens Media, som grundades 1998 av Henrik Meerburg, Mathias Kallio och Rolf van den Brink. Grundarna blir kvar i bolaget.

Realplayer kan bränna strömmad video

Med hjälp av en ny version av mediaspelaren Realplayer ska användarna kunna ladda ned strömmad video från webben och föra över filmerna till CD- och DVD-media. I juni blir en betaversion av nya Realplayer tillgänglig via Realnetworks webbplats. För att ladda ned och spara en videosekvens från exempelvis YouTube, behöver användaren bara klicka på en knapp märkt ”download this video”. Nedladdningen kan startas när som helst medan användaren tittar på den i strömmad form via webben och den laddas då ned från början till slut.

Den nya Realplayer-mediespelaren kommer först att släppas för Windows och den kommer att fungera tillsammans med Internet Explorer och Firefox. En version för Mac OS är planerad att släppas senare i år. Realplayer stöder Real-, Windows- och Quicktime-formaten för strömmad video, medan Flash-formatet kommer att få stöd i senare versioner av nya Realplayer. För videomaterial i nedladdningsbar form stöder spelaren formaten Real, Windows Media, Flash och Quicktime. (Uppsnappat)

Nu tar redaktionen semester.

Nästa utgåva av Public Access utkommer i augusti.

Alla läsare önskas en Skön Sommar!